

१५ . आईवडिल , प्रौढ आणि मूल (Parent, Adult & Child Ego)

Management चा अभ्यास करताना एक दिवस **Transactional Analysis** हा विषय समोर आला . मग **Company** त काम करताना वेगवेगळ्या **Training Camp** मध्ये हा विषय चर्चीला गेला .

आपल्या प्रत्येकाच्या मनात ह्या तीनही अवस्था असतात व आपले बरेचसे वागणे, बोलणे कसे होते हे ह्या तीन पैकी ज्याचा आपल्यावर जास्त पगडा असतो त्या गोष्टीवर अवलंबून असते .

आपल्या जन्मापासून कळत न कळत या ३ अवस्थांचा झगडा सुरू होतो व त्याचा परिणाम आपल्या व्यक्तीमत्त्वावर पडत असतो .

हे तीनही **Ego** प्रत्येकाला आवश्यकसुद्धा आहेत . प्रत्येक क्षणी प्रसंगानुसार आपला अंतर्गत प्रवास एका **Ego** कडून दुस-या **Ego** कडे चालू असतो . (आपल्या नकळत) संवाद साधताना २ व्यक्तीमत्व पूरक नसतील तर सुसंवाद घडणे शक्य नसते .

ह्या ३ **Ego** ची वैशिष्ट्ये जाणून घेऊया .

Parent Ego: (वडिलकीचा)

आपण ह्या **Ego** पासून काय करावे? काय करू नये, वर्तनशैली, आकस वगैरे गोष्टी शिकतो . (**Do's & Don'ts , Rules of living , Prejudice etc.**)

Adult Ego: (प्रौढ अवस्था)

शिक्षण व अनुभवातून आलेले शहाणपण आपण ह्या **Ego** तून शिकतो . (**Learning & Experience**)

Child Ego: (मूल)

भावना, प्रेम, आनंद, इच्छा, उत्कंठा वगैरे गोष्टी आपण ह्या अवस्थेतून शिकतो . (**Emotion, Love, Joy, Fear, Wants, Excitement etc.**)

लहानमुलाप्रमाणेच आपल्याला काहीतरी हवे असते, प्रौढ अवस्था निर्णय घेते व **Parent** अवस्था निर्णय मान्य किंवा अमान्य करते .

उ .दा . समजा आपल्याकडे मोबाईल आहे . बाजारात नवीन मॉडेल येते . आपल्याला नवीन **Mobile** घेण्याचा मोह होतो . (त्यातील **FM, Camera** आवश्यकता नसताना सुद्धा) आपले प्रौढ मन विचार करते, माहितीचे विश्लेषण करते . (किंमत, जूना **Mobile** हल्लीच घेतला होता, **Features**, जोखीम वगैरे) व निर्णय घेते व **Parent** मन तो निर्णय स्वीकारते / नाकारते . समजा लहानपणी आपल्याला न भांडता काहीच मिळाले नसेल तर मोठेपणीसुद्धा कोणतीही नवीन वस्तु खरेदी करताना आपण खूप उत्साही असणार नाही . (अर्थात आपल्या आई/वडिलांचे वागणे हे त्यांच्या परिस्थितीनुसार घडलेले असते व बालवयात आपल्याला त्या परिस्थितीची जाण नसते)

जेव्हा **Boss** आपल्या **Assistant** ला कामातील त्रुटी दाखवितो तेव्हा **Boss** हा **Parent / Adult Ego** तून बोलत असतो व **Assistant** जर का **Child Ego** त अडकलेला असेल तर हा सुसंवाद होणारच नाही . पण **Assistant** ला केलेल्या कामाची चूक मनाला लागली असेल तर तो पौढ **Ego** नुसार बोलेल व अशी चूक न करण्याची इच्छा प्रकट करेल .

प्रसंगानुसार आपण कोणत्या **Ego** त असणे गरजेचे आहे हे भान जर का प्रत्येकाने ठेवले तर सुसंवाद प्रस्थापित होण्यास वेळच लागणार नाही . मोठे झाल्यावर **Child Ego** काठे थांबवायचा हे कळले पाहिजे . जर का शिक्षण व जगाच्या अनुभवातून डोक्यात काही प्रकाश पडला असेल तर हे शक्य आहे . **Parent Ego** हा बराचसा अनुवंशीक असतो पण त्यावरही मात करणे अशक्य नाही .

मग काय मित्रांनो? कारणार ना स्वतःच्या वागणुकीचे निरीक्षण? ठरवणार का की आपण एखादया वेळी नेमके कोणत्या अवस्थेत होतो ?

